

glædeligt for os Landmænd, at denne Tanke endelig er trængt dybt ind i Befolkningen og hos Lovgivningsmagten, at der virkelig bør gøres noget for at komme til en retfærdigere Fordeling af Skatterne mellem de forskellige Erhverv, end hidtil har fundet Sted, saa at de blive mere ligelig fordelte. Naar dette altsaa erkendes fra næsten alle Sider, forekommer det mig mærkeligt, at man fra enkelte Sider — jeg tør ikke sige søger at lægge Hindringer i Vejen for disse to Forslag, men — antyder, at de skulle knyttes sammen med andre Forslag, hvormed de ikke have nogen Forbindelse. Jeg sigter her navnlig til det ærede Medlem for Frederiksborg Amt (Dinesen), der i Gaar meget stærkt fremhævede, at man maatte være belavet paa, at disse Forslag skulde knyttes sammen med de andre Skattelove, som vi for kort Tid siden behandlede her, Toldloven og Loven om Brændevinsskatten. Men naar det erkendes fra alle Sider, at der ved disse to Love øves en Retfærdighedshandling, kan jeg ikke forstaa det ærede Medlems Ytring om, at man vilde skabe Tilfredshed til alle Sider, naar man satte disse Love i Forbindelse med andre. Jeg tror værtimod, at det modsatte vilde blive Tilfældet. Knytter man dem f. Eks. sammen med Brændevinsskatten, tør man vel spørge: Have de Mennesker, den komme til at svare en forhøjet Brændevinskat, virkelig nogen Interesse i disse Loves Gennemførelse? Jeg tror, at man maa sige: Nej! Den store arbejdende Befolkning, der ikke har noget Hartkorn, har i Virkeligheden ingen Interesse af disse Forslags Gennemførelse, medmindre de ønske, at der skal øves en Retfærdighedshandling over for deres Medmennesker. Det er dog vist for meget forlangt, at de skulle have større Udgifter, end de nu have, for at andre kunne blive lettede. Men hvorledes man, naar man erkender, at det er en Retfærdighedshandling, at en vis Samfundsklasse, altsaa Hartkornbesidderne, saa en Lettelse, dog kan forlange, at en anden Samfundsklasse, der ikke ejer Hartkorn, skal betale en betydelig højere Skat, der for en Arbejdsmand er kalkuleret til 25 Kr. om Aaret, forstaaer jeg ikke. Jeg mener derfor, ligesom det ærede Medlem for Ringløbing (S. C. Christensen), der indledede denne Forhandling, at disse Love bør gennemføres enkeltvis. Man bør ikke komme ind paa den Politik, som man drev i sin Tid, inden jeg kom ind i Rigsdagen, den saakaldte Møllestenspolitik, under hvilken man koledede en Mængde Love sammen.

Naar jeg siger, at der i disse Dages fredelige Forhandlinger er kommet Mislyde

frem, mener jeg, at det navnlig er sket fra de ærede Medlemmers Side, der repræsenterer de kjøbenhavnske Interesser. De have søgt at gøre gældende, at det er uretfærdigt at gaa til en Bestaatning af de store Indtægter og Formuer, navnlig i Kjøbenhavn. Det erkendes fra alle Sider, at Hartkornet i Tidens Løb er blevet et daarligt Skatteobjekt, og at Forholdene i det hele ere bleve betydelig forrykkede ved, at der har ophobet sig store Kapitaler og Formuer, der i betydelig Grad deltage i de Goder, som de andre Samfundsklasser ved deres Bestaatning have tilvejebragt. Der er her i Kjøbenhavn paa forskellig Maade tilvejebragt Institutioner, der særlig komme Kjøbenhavnerne til gode, og som den øvrige Befolkning i sin Tid har maattet betale Stat til. Det er derfor naturligt og rimeligt nu at stille Krav til Kjøbenhavnerne, naar Hartkornet bliver et daarligere Skatteobjekt end hidtil. Naar Regeringen har forelagt disse Forslag, vide vi godt, hvad der staar bagved. Det er, som det ærede Medlem for Hornslet (Meergaard) nævnedes, de samvirkende Landbosforeninger, der have givet Stødet til eller i alt Fald sit Bidrag til, at disse Forslag kom frem. Og da Aagrarsforeningen i sin Tid stiftedes, optog den i sit Program, at man skulde virke hen til en Forandring af Skattebasisen, idet Hartkornet ikke længere kunde vedblive at være det Skatteobjekt, det havde været. Sigt man ikke en Lettelse, vilde man segne under Byrden. Man har saa i Aarenes Løb arbejdet paa, at denne Anstuelse kunde trænge igennem hos Lovgivningsmagten, saa at der kunde blive udført noget paa dette Felt. Naar alle erkende, at der her øves en Retfærdighedshandling, bør der her ikke være Tale om Strid mellem By og Land, den Tale bør ikke lyde. Det maa derimod udtales, at Landbrugets Krav ere fuldt berettigede, ogsaa fra deres Side, der have ment, at den foreslaaede Skatteordning dog ikke var saa retfærdig, som andre sagde.

Da Tiden er saa lang fremrykket, skal jeg ikke komme ind paa Enkeltheder i større Udstrækning. Der er ogsaa talt saa meget derom, og det bliver jo nærmest et Udvalgs Sag at behandle alle de Ting, som man kunde ønske at forandre. Selvfølgelig er der Bestemmelser i Lovforslagene, som jeg kunde ønske anderledes, men paa den anden Side er jeg villig til at resignere, fordi Lovforslaget peger i den rigtige Retning. Man maa vænne sig til at begynde med smaa Stridt og dermed være tilfreds. Jeg skal tillade mig at omtale nogle Punkter, som andre ærede Medlemmer ogsaa have berørt, og hvor jeg dels er enig, dels uenig